

روزهای پایانی ماه شعبان چه کنیم؟/هفت شاخص روزه واقعی از دیدگاه امام سجاد(ع)

یک عضو هیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث با بیان اینکه امام سجاد(ع) در دعا‌های خود ماه رمضان را «شهرالصیام»، «شهرالاسلام»، «شهرالطهور»، «شهرالتنظیف»، «شهرالقیام» و «شهرالتنظیف» نامیده است، گفت: در روزهای باقیمانده ماه شعبان استغفار کنیم.

یک عضو هیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث با بیان اینکه امام سجاد(ع) در دعا‌های خود ماه رمضان را «شهرالصیام»؛ «شهرالاسلام»؛ «شهرالطهور»؛ «شهرالتنظیف»؛ «شهرالقیام» و «شهرالتنظیف» نامیده است، گفت: در روزهای باقیمانده ماه شعبان استغفار کنیم. حجت‌الاسلام والمسلمین احمد غلامعلی، عضو هیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث در گفتگو با خبرنگار مهر در مورد شرایط ورود به ماه مبارک رمضان و استفاده درست از این ماه خدا گفت: روزهای پایانی ماه شعبان است، در روایتی از امام رضا(ع) آمده که ایشان در اواخر این ماه همواره می‌فرمودند: «اللهم ان لم تغفر لنا فیما مضی من شعبان فاغفر لنا فیما بغی منه: خدایا اگر در این روزهایی که از ماه شعبان گذشت، ما را نیامرزدی در این روزهای باقیمانده ما را مشمول مغفرت و رحمت خود قرار بده.» نکته دیگر استغفار فراوانی است که ما باید در ماه شعبان انجام می‌دادیم، در این چند روز باقیمانده استفاده کنیم و این استغفار را انجام دهیم.

وی افزود: نکته سوم اینکه سیره پیامبر اعظم(ص) این بود که کل ماه شعبان را روزه می‌گرفتند، اگر کسی نمی‌تواند این کار را انجام دهد. حداقل دوشنبه پیش رو و یا چند روز باقیمانده را روزه بگیرد. معمولاً ایرانی‌ها روز آخر ماه شعبان که به ماه رمضان متصل می‌شود را به عنوان استقبال از ماه مبارک روزه می‌گیرند که خیلی پسندیده است.

وی در پاسخ به این سؤال که ما برای ماه مبارک رمضان چگونه خودمان را آماده کنیم؟، اظهار داشت: بهتر است برای پاسخ به این سؤال، از بیانات ائمه(ع) استفاده کنیم. من در پاسخ به این سؤال از دعا‌های امام سجاد(ع) بهره می‌گیرم و همان نکته ای که ایشان در دعای چهل و چهارم صحیفه سجاده برای استقبال از ماه رمضان بیان فرمودند را برای شما و خوانندگان بیان می‌کنم.

اولین نکته وصف ماه مبارک رمضان است، امام سجاد(ع) در این دعا، ماه مبارک رمضان را به عنوان، این موضوع بیان می‌کند که خداوند راه‌های احسان خود را برای ما مشخص کرده است. ایشان خداوند را سپاس می‌گویند که یکی از راه‌های خود را ماه رمضان قرار داده است. اگر ما از ماه رمضان درست استفاده کنیم به خداوند می‌رسیم و در همان مسیری که خداوند می‌خواهد قدم می‌گذاریم.

غلامعلی در ادامه سخنانش تصریح کرد: امام سجاد(ع) در وصف ماه رمضان از چند اسم نام برده است: «شهرالصیام» (ماه روزه)، «شهرالاسلام» (ماه اسلام) یعنی در حقیقت ماه رمضان، بیانگر اسلام واقعی است و اگر ما بخواهیم در جهان خودمان را معرفی کنیم باید به ماه مبارک رمضان معرفی کنیم و طوری رفتار کنیم که واقعا جهانیان ما را همان طور که باید در اسلام باشیم بشناسند؛ حالات آرامش، همزیستی مسالمت‌آمیز، عشق و علاقه به یکدیگر، گذشت و ... را مشاهده کنند.

وی افزود: امام سجاد(ع) در این دعا بیان فرمودند: «شهرالطهور» این ماه، ماه پاکی است. «شهرالتنظیف» (ماه پاک‌سازی و ماه پاک شدن از آلودگی‌هاست). در این ماه عملاً باید آلودگی‌ها را کنار بگذاریم. یکی دیگر از صفه‌هایی که بر این ماه هست «شهرالقیام» (ماه شب زنده‌داری) است که در این ماه موفق به شب زنده‌داری می‌شویم. از این جهت این تعریف‌ها را امام(ع) بیان کردند که برای ما عبرت آموز است به ویژه شهرالتنظیف (ماه پاک‌سازی) به این معنا که آهنی را در کوره می‌اندازید که ناخالصی‌هایش پاک شود و آهن خالص بماند یا طلا به همواره ناخالصی‌ها را می‌اندازند تا طلای خالص باقی بماند. این وصف ماه مبارک رمضان از دیدگاه امام سجاد(ع) است.

این کارشناس مذهبی در مورد چگونگی استقبال از ماه رمضان گفت: براساس دعاهای امام سجاد(ع) این استقبال‌ها دو قسمت است: اول اینکه ایشان از خداوند می‌خواهد ما را یاری کن تا روزه این ماه را بگیریم. روزه واقعی به چیست؟ فرمود: روزه‌گیری ماه رمضان این است که اندام از گناه بازداریم یعنی با دست و چشم و گوش و ... گناه نکنیم که در این صورت، روزه واقعی است. باید همه اندام خود را در جایی به کار بندیم که مورد خشنودی خداست. نشانه اش هم این است که اگر افراد اندام و اعضاء و جوارح خودشان را بتوانند کنترل کنند نشانه و بازتاب آن در گوش کردن و دیدنشان مشخص می‌شود. افرادی که روزه واقعی بگیرند امام می‌فرماید: در ماه رمضان حرف‌های بیهوده گوش نمی‌دهند. زمانی که ببیند حرف بیهوده ای زده می‌شوند بلند می‌شوند و از آنجا می‌روند. این افراد با دیده خود به سوی لُهو نمی‌شتابند. وقتی می‌بینند که شبکه‌ای فیلمی دارد که چندان برایش مفید نیست شبکه را عوض می‌کنند. اینها نشانه‌هایی است که نشان می‌دهد این افراد موفق شدند روزه واقعی را بگیرند.

وی با اشاره به اینکه اگر ما می‌خواهیم توفیق روزه‌داری واقعی را داشته باشیم از نگاه امام سجاد (ع) هفت شاخصه را باید رعایت کرد، تأکید کرد: اگر این گونه شود نتیجه اش این می‌شود که لبخند در جامعه ما فراوان می‌شود. همزیستی مسالمت آمیز و مصالحه اجتماعی در جامعه به وجود می‌آید. شاخصه‌ها عبارت از این است که به خویشاوندان خود نیکی و هدیه بدهیم. چقدر خوب است که پدر به فرزندان خود خصوصاً فرزندان کوچکی که روزه می‌گیرند یا به همسرش هدیه بدهد که یکی از این هدیه‌ها همان افطاری دادن است. دوم اینکه این کار را در ارتباط با همسایه‌ها انجام دهیم. ماه رمضان تمرینی است که به همسایگان خود نیکویی کنیم و به آنها افطاری دهیم. سوم اینکه دارایی‌های خود را از پیامدهای بد حفظ کنیم. در این ماه مبارک تمرین کنیم که از حلال استفاده کنیم.

وی افزود: شاخصه دیگر این است که بتوانیم حقوق شرعی خودمان مانند خمس و زکات را پرداخت کنیم. سال خمسی را ماه رمضان قرار دهیم که امام سجاد(ع) هم همین را از ما خواسته است. شاخصه دیگر این است که اگر افرادی با ما قهر کردند، ماه رمضان، ماه بسیار خوبی است که با آنها آشتی کنیم، اگر می‌خواهیم توفیق روزه‌داری واقعی داشته باشیم. ششمین شاخصه این است که در برخوردها و در تحلیلهای و قضاوتها انصاف داشته باشیم. شاخصه آخر این است که با دشمنان مسالمت کنیم مگر دشمنی که در راه خدا با او دشمنی کردیم. اگر این هفت شاخصه رعایت شود روزه درست اگر رعایت نشود، در ماه رمضان گرسنگی و تشنگی را تحمل می‌کنیم و در نهایت مقصد مورد نظر نخواهیم رسید.

وی در پایان سخنانش با بیان این بیت از مولوی که می‌گوید: رو سینه را چون سینه‌ها هفت آب شوی از سینه‌ها / وآنکه شراب عشق را پیمانه شو پیمانه شو، گفت: یعنی قلب را مانند سینه‌های اولیای خدا با هفت آب شستشو دهیم، آنگاه شراب عشق که یکی از آنها همان مبارک رمضان است را می‌توانیم سر بکشیم و از آن لذت ببریم.